

Makalenin Dergiye Ulaşma Tarihi: 10.08.2015
Yayın Kabul Tarihi: 12.12.2015

Türkiye’de Üstün Ve Özel Yetenekli Çocuklara Yönelik Bir Eğitim Politikası Oluşturulamaması Sorunu Üzerine Bir Değerlendirme

An Evaluation Over Unavailable Education Programme Policy For Gifted And Talented Children In Turkey

Dr. Vicdan CEVHER KILIÇ *

Öz :

Türkiye’de üstün ve özel yetenekli bireylerin özel eğitim gereksinimlerini tam anlamıyla karşılayacak bir nitelikli kamusal eğitim politikası üretilip, uygulamaya konmamıştır. Ülkemizde üstün ve özel yeteneklilere devlet tarafından destek eğitimler verilmekte ancak verilen destek eğitimler yetersiz kalmaktadır. Bu destek eğitimler Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) tarafından sağlanmaktadır.

Kalkınma Planlarında ve Milli Eğitim Şura Kararlarında üstün ve özel yetenekli bireylerin eğitimi ile ilgili çeşitli kararlar alınmış fakat üstün ve özel yetenekli bireylere uygun bir eğitim politikası ortaya konamamıştır. Üstün ve özel yetenekli bireylerin eğitimi devlet okullarında, konusunda uzman öğretmenler tarafından ve uygun bir müfredatla gerçekleştirilmelidir. Bununla ilgili yasal düzenlemelerin en kısa zamanda yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler; Üstün ve özel yetenek, eğitim, kamusal politika.

Abstract

There has not been a qualified public education policy to fulfil special education needs of gifted and talented individuals in Turkey. Though, Turkish Government supports special education for them, it seems that this given education keeps failing to satisfy. This support is given by Science and Art Centres (BİLSEM in Turkey).

* SMMM / cevher_25@yahoo.com

Various decisions about the education of those gifted and talented individuals have been made in development plans and National Education Council, however, an available education programme has not been put into practice yet. Those individuals should be educated by skilled instructors in public schools with an appropriate curriculum. Legal acts regarding this problem should be carried out as soon as possible.

Key Words; Gifted and special talent, education, public policy.

Giriş

Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de üstün ve özel yetenekli bireylerin eğitimi önemle üzerinde durulması gereken bir konu olmalıdır. Üstün ve özel yetenekli çocukların eğitimi için milli bir eğitim politikası oluşturmak gerekmektedir. Üstün ve özel yetenekli bireylerin tanılama süreci ile varlığının istatistiki olarak ortaya konmasının yanında bu bireylerin eğitimi için gerekli altyapının da oluşturulması sağlanmalıdır. Türkiye üstün ve özel yetenekli çocukların eğitim politikasının oluşturulması hususunda halen istenilen seviyeye gelememiştir. Oysaki üstün ve özel yetenekli bireylerin kendi akranları ile aynı okul ve sınıflarda ve uygun bir müfredat uygulanarak eğitim görmeye ihtiyaçları vardır. Ancak bu konu ile ilgili gerekli yasal düzenlemeler yapıp hayata geçirilememiştir.

Üstün ve özel yetenekli çocuklar uygun eğitim politikalarının olmayışı sonucu bazen de doğru yönlendirilmemeleri sonucu, çoğu kez üstün yeteneklerini ortaya koyamamışlardır. Üstün yeteneklerinden insanlığın yararlanamadığı, fark edilmeyen üstün ve özel yetenekli insanların sayısı da az değildir.

Üstün yetenekli çocukların eğitimi birçok ülkede son derece önemli bir konudur. Özellikle gelişmiş ülkeler üstün yetenekli çocukların eğitim politikasını devlet politikası hâline getirmiştir. Üstün nitelikli insan potansiyelinin gerektiği gibi değerlendirilmesinin, ülkenin her alanda gelişiminde katkı sağlayacağı bilincinde olan ülkeler üstün yetenekli bireylerin eğitimi ile ilgili her türlü desteği sağlamaktadır. Üstün yetenekli bireylerin değerlendirilmesi sorunu milli eğitimi yönetenleri ilgilendirdiği ölçüde bütün ülke vatandaşlarını da ilgilendirmektedir. Üstün yetenekli bireyler ülkede nadir yetişen kamusal değerlerdir (Bilgili, 2000: 49).

Tarihi Perspektiften Üstün Yeteneklilerin Eğitimi

Türkiye’de üstün yetenekli bireylerin en iyi değerlendirildiği dönem, Osmanlı İmparatorluğu zamanındaki Enderun Mektepleri’dir. Enderun Mektebi II. Murat zamanında 15. yüzyılın ortalarında kurulmuş ve işlevini Fatih Sultan Mehmet zamanında kazanmıştır (Akkutay, 2004: 86,87,94,95). Enderun mektebine üstün yetenekli öğrenciler bir komite tarafından Türk ve Müslüman olmayan ailelerin, 8-18 yaş aralığındaki erkek çocukları arasından öncelikle 10-14 yaş arasında olanlardan seçilirdi (Enç, 2004: 52,72). Enderun Mektebindeki eğitim süresi 8-10 yıl

sürerdi. Üstün yetenekliler eğitiminin planlı, kapsamlı ve sistematik olarak uygulandığı dünyadaki ilk eğitim kurumu Enderun Mektebi’dir Enderun Mektebinde, devrin yüksek medreselerindeki derslerin yanı sıra, sanat eğitimi ve karakter ile kişilik eğitimi gibi eğitimlere de ağırlık verilmiştir. Enderun Mektebi’nde hayata hazırlanan öğrenciler arasından üst düzey yöneticiler ve bilim insanları çıkmıştır. (Akkutay, 1984: 26, 29).

Ülkemizde Cumhuriyet döneminde de üstün yeteneklilerin eğitimi ile 1960’lı yıllara kadar daha çok bireysel nitelikli çalışmalar yapılmıştır. 1925 yılından itibaren Atatürk’ün isteğiyle zeki ve yetenekli öğrenciler üniversite eğitimi için yurt dışına gönderilmeye başlanmıştır. Bu uygulama 1929 yılında 1416 sayılı Kanunla yasal zemine oturtulmuş ve üstün yetenekli bireylerin sınavla seçilmeleri ve yurtdışında eğitim görmelerine olanak sağlanmıştır (Bulut ve Taylı, 2006: 34). 1940 yılında 3803 sayılı Kanun ile köy enstitüleri açılmıştır. Ülkenin kalkınmasını sağlamak amacıyla diğer öğrencilere göre yetenekli oldukları tespit edilen öğrencilerin yetiştirilmesi köy enstitülerinde gerçekleştirilmiştir. Köy enstitüleri 1950 yılında kapatılmıştır (Meclis Araştırma Raporu, 2012: 169).

Üstün yeteneklilerin eğitimi 1959 yılında özel sınıflar ve türdeş yetenek sınıflar açılarak devam etmiştir. Bu çalışma kapsamında ilk öğrenci Ankara Sarar İlkokulu’nda, 1960 yılında Ankara Ergenekon İlkokulu’nda da “Türdeş İlkokul Sınıfları” denemesine başlanmış ancak uygulama 1966 yılında Talim ve Terbiye Kurulu’nun aldığı bir kararla durdurulmuştur (Levent, 2011: 91). Özel sınıf ve türdeş sınıf uygulamalarının rafa kaldırılmasının ardından 1980’li yıllarda üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi üzerine yeniden çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. 1993 yılında Bilim ve Sanat Merkezleri uygulamasına geçmek için beş tane pilot il seçilmiş ve üstün yetenekli öğrenci tanılaması yapılmıştır. Bu konuyla ilgili olarak ilk olarak Ankara’da Yasemin Karakaya Bilim ve Sanat Merkezi 1995-1996 eğitim öğretim yılında eğitime başlamıştır (Taylı ve Bulut, 2006: 35). Üstün yetenekli çocuklara yönelik eğitimciler yetiştirmek amacıyla İstanbul Üniversitesi- Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi-Özel Eğitim Bölümünde, Üstün Zekâlıların Eğitimi Ana Bilim Dalı kurulmuştur. Bölüme, 2003-2004 eğitim öğretim yılından itibaren yüksek lisans, 2006-2007 eğitim-öğretim yılından itibaren de doktora programına öğrenci alınmaya başlanmıştır (Davaslıgil ve Zeana, 2004: 96). Millî Eğitim Bakanlığı ve İstanbul Üniversitesi arasında imzalanan protokol gereği, İÜ Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi tarafından yürütülen *Üstün Zekâlıların Eğitimi Projesi* için uygulama okulu olarak Beyazıt İlköğretim Okulu belirlenmiştir. 1990’lı yıllar sonrasında üstün yetenekli bireyler konusu Türkiye’de daha fazla ilgilenilen bir konu olmuştur. Bu kapsamda üniversiteler ve Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde üstün yetenekli çocuklara yönelik çeşitli çalıştaylarda ve kongrelerde üstün yetenek konusu detaylı biçimde tartışılmıştır.

Osmanlı döneminden günümüze kadar üstün zekâlı ve yetenekli çocukların eğitiminde başarılı çalışmalar yapılmış ancak yaygınlaştırılmamıştır (Hızlı, 2014: 60) Ülkemizde Bilim Sanat Merkezleri Yönergesi dışında üstün zekâlılar ve yete-

nekliler eğitimi alanını kapsayan yasa ve milli eğitim mevzuatları bulunmamaktadır. Üstün yetenekli öğrencilere eğitim verecek okul ve bu okulun öğretmenleri ile ilgili yasal düzenlemeler yapılmalı ve hayata geçirilmelidir.

Türkiye’de Üstün Yeteneklileri Tanılama Süreci

Ülkemizde üstün yetenekli bireylerin gelişimlerinin desteklenmesi amacı ile Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) açılmıştır. Son zamanlar bu merkezlerin sayıca fazlalaştırılması sağlanmıştır. 2015 itibarı ile ülkemizdeki Bilim ve Sanat Merkezlerinin sayısı 70’dir¹ Bilim ve Sanat Merkezi üstün yeteneklilerin eğitimi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik Ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü Özel Yeteneklilerin Eğitimi Şube Müdürlüğüne bağlı olarak çalışan bir kurumdur. Bu merkezlerde IQ puanı 130 ve üstü alan öğrenciler okul saatlerinin dışında eğitim görmektedirler. Türkiye’de üstün yeteneklilerin tanılama ve BİLSEM’lere öğrenci yerleştirme süreci okullarda başlamaktadır. Merkezlere, öğrenci alımı için öncelikle örgün eğitim kurumlarındaki öğretmenler Bakanlıkça hazırlanan gözlem formatı ölçütlerine göre BİLSEM’lere aday göstermektedir. Aday gösterilen öğrenciler, Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan grup değerlendirmesi testine alınmaktadır. Test sonucunda yeterli performans gösteren öğrenciler, Millî Eğitim Bakanlığı uzmanları tarafından yapılan bireysel incelemeye alınmaktadır. Konunun uzmanlarınca üstün yetenekli olduğu tespit edilen öğrenciler BİLSEM’de destek eğitimine alınmaktadır.

Ancak günümüzde BİLSEM’lerin de yeterliliği sorgulanmaktadır. BİLSEM’lerde eğitim programı, fiziksel yapı, öğretmen yetiştirilmesi, proje çalışmaları konusunda önemli sorunlar olduğu tespit edilmektedir (Kaya, 2013:119). Üstün yetenekli bireylerin eğitiminde önemli görevlere sahip olan BİLSEM’lerde yaşanan sorunlar giderilmelidir. Örneğin, üstün yetenekli çocukların eğitiminde Yüksek Lisans ve doktora mezunu öğretmen sayısının artırılması gerekmektedir. Üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde yeni bir model oluşturulmalı ve yeni politikalar geliştirilmelidir.

Devlete bağlı resmi bir kuruluş olan BİLSEM’lerin yanında çeşitli özel eğitim kurumları da üstün zekalı ve yetenekli öğrencilere eğitim vermeye başlamıştır. TEV İnanç Türkeş Özel Lisesi, TÜZYEKSAV Koleji gibi okullar bu okullardan bir kaçıdır. Bu okulların daha da yaygınlaştırılması gerekmektedir. Ancak bu okulların maliyetine katlanmak orta ve düşük gelirli bir aile için oldukça zordur. Bu okullara çocuklarını gönderemeyen ailelerin çocuklarının okul müfredatına uyum sağlamalarına yardımcı olmaları gerekmektedir. Ancak bu müfredat ile çocukların yeteneklerinin fark edilip geliştirilmesi mümkün gözükmemektedir. Üstün yetenekli çocukların eğitimi için bu gibi özel okulların yanı sıra devlete bağlı okulların da kurulması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.

¹ Ülkemizdeki Bilim ve Sanat Merkezlerinin adresleri ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. <http://orgm.meb.gov.tr>

Ülkemizdeki üstün yetenekli öğrencilerin büyük bir bölümünün tanılanmamış olması bir kayıptır. Üstün yeteneklilerin tanılanması sürecinde disiplinler arası (aile hekimi, çocuk doktoru, okul öncesi eğitim öğretmeni, psikolog vb.) işbirliği ve eş güdümünün yetersiz olması, üstün yetenekli öğrencilerin tanılama sürecinde ortaya çıkan eksikliklerdir (Ek-1 Üstün Yetenekli Bireyler..., 2013: 10).

Türkiye’de Üstün Yetenekli Çocukların Eğitim Politikasını Oluşturma Süreci

Türkiye’de 1960’lı yıllarda üstün yetenekli çocukların eğitimi konusunda çalışmalar hız kazanmıştır. 1961 yılında kabul edilen Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 50’nci maddesinde özel eğitime muhtaç çocukların eğitimi için özel hüküm konulması ve bunun gereği olarak 222 numaralı İlköğretim ve Eğitim Kanununun çıkarılması üzerine özel eğitimde planlı bir dönem başlamıştır. Bu planlı dönem ile birlikte üstün yetenekli çocukların eğitimine önem verilerek üstün yetenekli çocukların eğitim politikasını oluşturma sürecine girilmiştir (Çağlar, 2004: 67-68).

Bu dönem üstün yetenekli çocuklarla ilgili eğitim politikası oluşturmak için üstün yetenekli çocuklar konusu birçok platformda tartışılmış ve devletin farklı politika dokümanlarında yer almıştır.

Devletin üstün yeteneklilik eğitimi ile ilgili belirlediği hedefleri detaylı olarak incelemek için kalkınma planları ve millî eğitim şûra kararları rehber olmaktadır.

İlki 1963-1967, sonuncusu 2007-2013 dönemini kapsayan toplam 9 kalkınma planının sonuncusu olan Dokuzuncu Kalkınma Planı hariç tüm planlarda üstün yetenekli çocuklar konusu kalkınma planlarında işlenmiştir.

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1967): İlk kalkınma planı döneminde kabiliyetli bireylerin eğitimin her kademesine ulaşmasını kolaylaştırmak için “Eğitimin her kademesinin toplumun en kabiliyetli elemanlarına açık tutulmasını sağlamak için yeterlik esasına dayanan seçme usulleri uygulanacaktır.” politikası belirlenmiştir.

Böylece eğitim alanında kabiliyetlere göre bir seçme yapılarak kabiliyetli olanlara eğitim imkânı tanımak ve eğitim sistemini toplumdaki çeşitli görevlerin yurttaşlar arasında kabiliyetlerine göre dağıtılmasını sağlayacak şekilde düzenlemek; toplumda hem sosyal adalet, hem de fırsat eşitliği ilkelerini gerçekleştirecektir. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında Yüksek kabiliyetli fakat imkânları sınırlı olan, düşük gelirli gençlerin eğitime erişiminin kolaylaşması için eğitimin her kademesinde burs imkânlarının geniş ölçüde artırılması hedeflenmiştir. Bunun yanında Türkiye’nin kalkınması için gerekli olan her sahada yeter sayıda ve üstün nitelikte ilim adamı ve teknik mütehassısın yetiştirilmiş olması on beş yılda ulaşılabilecek hedefler arasında sayılmıştır.

1960'lı yıllarda üstün yetenekli çocukların eğitimine **önem verilerek** üstün yetenekli bireylerin eğitimi konusunda düzenlemeler gerçekleştirilmiştir.

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968-1972): İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planında da “İstidat ve kabiliyetlere sahip olan gençlerin gelişmeleri için gerekli ortam ve özel imkânlar sağlanarak, gerek millî kalkınmaya gerekse çağdaş uygarlığa üstün seviyede katkıda bulunmaları teşvik edilecektir.” politikasıyla gençlerin yetenekleri doğrultusunda gelişmeleri için gerekli şartların sağlanması hedeflenmiştir.

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973-1977): “Yükseköğretim, insan gücü gereklerine göre planlandığı için, ortaöğretimden yükseköğretime geçişte bir sınav barajı bulunacak, ancak mesleki ve teknik öğretimi bitirenlerden üstün yeteneklilerin de kendi alanlarında yükseköğretime devamını sağlamak üzere, mevcut sınav sistemi yeniden düzenlenecektir.” politikası ile üstün yeteneklilerin yükseköğretime entegre olmaları kolaylaştırılmaya çalışılmıştır.

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1979-1983): Planda Türkiye'nin, ulusal birikimlerle ve ulusun üstün yetenekleriyle sorunları çözebilecek ve gelişme yolunda daha büyük atılımlar yapabilecek güçte olduğu belirtilmiştir. İlâveten planda yetenekli çocukların yararlanacağı eğitim ve özendirme koşullarının geliştirilmesi konusunda süregelen uygulamalara yeni katkılar getirilemediği dile getirilmiştir.

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985-1989): “Özel eğitim gerektiren geri ve üstün zekâlılarla, işitme, konuşma ve ortopedik özürlüler; uyumsuzlar ve sürekli hastalığı olan çocukların eğitimine gereken önem verilecektir. Bu amaçla; özel eğitim alanında görev alacak öğretmen ve personelin yetiştirilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.” ve “İnsan gücü ihtiyaçları açısından, üstün zekâlı ve özel yetenekli çocuklara özel eğitim hizmetlerinin götürülmesi bir programa bağlanacaktır.”

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında sınırlı olanaklardan dolayı üstün yeteneklilerin bir sonraki eğitim kademesine erişiminin kolaylaştırılması politikasının yerini akranlarından farklı olduğu düşünülen bu çocukların özel eğitim alması gerektiği düşüncesine bırakmıştır.

Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990-1994): “Özel eğitim gerektiren üstün yeteneklilerle, zihni, konuşma ve ortopedik özürlüler, uyumsuzlar ve sürekli hastalığı olan çocukların eğitimi için gerekli altyapı geliştirilecektir”.

“Eğitim ve öğretimin çeşitli kademelerinde uygulanan parasız yatılılık ve burs

verme sistemi islah edilerek öncelikle üstün yetenekli, fakat maddi imkânları sınırlı öğrencilere yöneltilmesi amaçlanacaktır.”

Planın insan gücü hedefleri arasında bilim insanı, öğretim üyesi ve öğretmen yetiştirilmesine özel önem verilerek üstün kabiliyetli gençlerin bu alanlara yönelmeleri için gereken tedbirlerin alınması vardır. Çocukların yeteneklerine uygun bir ortamda yetişmelerini sağlamak amacıyla gerekli eğitim kurumlarının geliştirilmesine önem verileceği ve özel sektörün bu alandaki girişimlerinin destekleneceği belirtilmiştir. Ayrıca başarılı ve üstün yetenekli öğrencilerin öğretmen ve öğretim üyeliğine yönlendirilmesi de amaçlanmıştır.

Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996-2000): Planda üstün zekâlı çocukların yeteneklerine uygun bir ortamda yetiştirilmelerini sağlamak amacıyla gerekli eğitim kurumlarının geliştirilmesine önem verilmesi ve özel sektörün bu alandaki girişimlerinin desteklenmesi vardır.

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001-2005): Planda üstün zekâlı çocukların yetiştirilmesine değinilmemiştir ancak üstün yetenekli çocuklar konusu Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’na hazırlık öncesi oluşturulan özel ihtisas komisyonlarında tartışılmış ve komisyon raporlarına konu olmuştur.

Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013): Planda üstün yetenekli çocuklar konusunda herhangi bir politika hedefi belirlenmemiştir.

Türkiye üstün yetenekli çocukların eğitim politikasını oluşturma sürecinde yetersiz kalmıştır. Osmanlı Devleti’nin bu konuda yıllar öncesinde elde ettiği deneyimden de faydalanamamıştır.

Milli Eğitim Şuralarında Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi

Milli Eğitim Şura kararlarında üstün yetenekli çocukların eğitimine ilk olarak 1982 yılında yapılan On birinci Şura’da yer verilmiştir. Bu Şura’da üstün zekâlıların eğitimi özel eğitim dalları içerisine alınmıştır (MEB, 1982, 21). On ikinci Şura’da ise üstün yetenekli ve üstün zekâlı çocuklar için “Özel eğitime muhtaç çocukların eğitimine önem verilmesi, zekâ seviyesi yüksek çocuklar için özel sınıfların açılması, gibi kararlar alınmıştır. Bununla birlikte fen liselerinde üstün yetenekli ve üstün zekâlı çocukların eğitimine yönelik programlara yer verilmesi de kararlaştırılmıştır (MEB, 1988, 4). 2006 yılında On yedinci Şura kararlarında ise üstün ve özel yetenekli çocukların eğitimi ve istihdamı konularında politikalar oluşturulmasına yer verilmiştir (MEB, 2006, 3). Üstün zekâlı çocukların eğitimlerinin

üniversitelerce açılacak sertifika programlarını bitiren öğretmenlerce yapılması da üzerinde durulan konulardan biridir. Bununla birlikte üstün zekâlı öğrencilerin eğitimi için madalyon okullar, cazibe merkezi olacak araştırma birimleri vb. kurumların açılması, bu kurumlara gidecek öğrencilerin ailelerine maddi olarak destek sağlanması da kararlaştırılmıştır. On yedinci Şura kararlarında Bilim ve Sanat Merkezlerine öğretmen seçiminde Fen Liseleri ve Anadolu Liselerinde görev alacak öğretmenlerin seçiminde kullanılan kriterlere benzer kriterler getirilmesine vurgu yapılmıştır. Şura'da üstün zekâlı çocukların kendi hızlarında ilerlemelerine fırsat sağlanması ve bunun için ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarının 6-12'nci sınıfları arasında öğrenci odaklı sınıf sisteminden disiplin (ders) odaklı sınıf sistemine geçilmesi tavsiye edilmiştir. Son olarak Şura'da, TÜBİTAK, Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin iş birliği ile üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi konusunda yaz-kış kamplarının düzenlenmesi gibi kararlar alınmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Türkiye'de günümüze değin geçen sürede üstün ve özel yetenekli çocukların eğitim konusunda bir politika oluşturulamamıştır. Günümüzde üstün yetenekli çocukların eğitimlerinin BİLSEM'ler tarafından desteklendiği görülmektedir. Ancak bu destek yeterli değildir. Üstün zekâlı ve yetenekli çocukların eğitimi ile ilgili kapsamlı ve nitelikli bir kamusal politika oluşturulması gerekmektedir. Üstün zekâlı ve yetenekli çocukların eğitiminin bu çocukların eğitimine uygun olarak hazırlanacak bir müfredatla, üstün zekâlı çocukların eğitimi konusunda eğitim almış öğretmenler tarafından, resmi okullarda gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Ülkemizde üstün zekâlı ve yetenekli bireyler hakkında kongre, seminer ve toplantılar yapılmakta ancak yapılan bu çalışmalar gerçek hayata yansımamaktadır. Bu çalışmaların sonuçları okul programlarına entegre edilmek yerine sadece kağıt üzerinde kalmaktadır. Ayrıca üstün yetenekli öğrencilerin belirlenmesinde farklı kaynaklardan elde edilen veriler kullanılmalı, bu verilerin elde edilmesi çocukların gelişim özellikleri göz önüne alınarak sürece yayılmalıdır. Tanılamada kullanılan testlerin ve test dışı yöntemlerin güncel, geçerli, güvenilir ve kullanışlı olmasına dikkat edilmelidir. Bununla birlikte tanılamamanın erken yaşlarda yapılmasının çocuğun gelişimsel süreç içinde desteklenmesinin, öğrenme, araştırma ve keşfetmeye yönelik isteğinin artarak devam etmesini sağlayacağı unutulmamalıdır (Tarhan, Kılıç, 2014: 40).

Kaynakça

AKKUTAY, Ülker (1984). *Enderun Mektebi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Basımevi.

AKKUTAY, Ülker (2004) "Osmanlı Eğitim Sisteminde Enderun Mektebi", *1.Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Seçilmiş Makaleler Kitabı*, İstanbul.

BİLGİLİ, Ahmet Emre (2000), “Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi Sorunu-Sosyal Sorumluluk Yaklaşımı” *M. Ü. Atatürk Eğilim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Sayı:12, (s. 59-74).

BULUT, Sefa ve Aslı Taylı (2006), “Cumhuriyet Dönemi Üstün Yetenekliler Eğitim Politikası”, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:2006-1 Sayı: 12

ÇAĞLAR, Doğan (2004) “Üstün Zekâlı Çocukların Eğitim Modelleri”, Üstün Yetenekli Çocuklar Seçilmiş Makaleler Kitabı içinde, 1. Türkiye Üstün Yetenekliler Kongresi, Çocuk Vakfı Yayınları No:63, İstanbul, s. 317-334.

DAVASLIGİL, Ümit ve Marilena Zeana (2004), “ Üstün Zekâlıların Eğitimi Projesi”, *1. Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Bildiriler Kitabı*, İstanbul.

ENÇ, Mitat (2004) “Enderun”, *1.Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Seçilmiş Makaleler Kitabı*, İstanbul, s. 52, 72.

KAYA, Nisa Gökden (2013), “Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitimi ve BİLSEM’ler”, *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt-Sayı:15.-1Yıl (s.115-122)

LEVENT, Faruk. (2011). Üstün Yetenekli Çocukların Hakları El Kitabı. Çocuk Vakfı Yayınları Cilt: 68. İstanbul

MEB (1982) **XI. Milli Eğitim Şurası**, http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113508_11_sura.pdf (e.t.13.07.2015)

MEB (1988) **XII. Milli Eğitim Şurası**, http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/12_sura.pdf, (e.t.13.07.2015)

MEB (2006) **XVII. Milli Eğitim Şurası**, http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/17_sura.pdf, (e.t.13.07.2015)

HIZLI, Emine (2014), “Üstün Zekâlı Ve Yetenekli Çocuklar Eğitiminin İncelenmesi: İsrail Sistemi”, Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi, 2(2), s.52-62.

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (2013), Ek- 1 Üstün Yetenekli Bireyler Strateji ve Uygulama Planı 2013-2017, Ankara.

TARHAN Sinem ve Şükran Kılıç (2014), “Üstün Yetenekli Bireylerin Tanılanması ve Türkiye’deki Eğitim Modelleri”, Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi, 2014, 2(2), s.27-43.

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI, **Kalkınma Planı Birinci Beş Yıl (1963-1967)**, Başbakanlık Devlet Matbaası, Ankara, 1963.

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI, **Kalkınma Planı İkinci Beş Yıl (1968-1972)**, Başbakanlık Devlet Matbaası, Ankara, 1967.

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI, **Yeni Strateji ve Kalkınma Planı Üçüncü Beş Yıl (1973-1977)**, Yayın No: 1272, Ankara, 1972.

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI, **Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1979-1983)**, Yayın No:1664, Ankara, 1979.

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI, **Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985-1989)**, Yayın No:1974, Ankara, 1984.

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI, **Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990-1994)**, Yayın No:2174, Ankara, 1989.

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI, **Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996-2000)**, Ankara, 1989.

T.C. KALKINMA BAKANLIĞI, **Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001-2005)**, <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/2/plan8.pdf>

T.C. KALKINMA BAKANLIĞI, **Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı (2007-2013)**, <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/2/plan8.pdf>